

Obr. 46. Ježkovice. Kresebná dokumentace slovansko-avarských opaskových kování. Kresba A. Krechlerová.

Fig. 46. Ježkovice. Drawing of the Slavic-Avar belt mounts. Drawing by A. Krechlerová.

Summary

Three incomplete Slavic-Avar belt mounts (Fig. 46) were found during a metal detector survey in Ježkovice (Vyškov District) in 2021.

Ivan Čížmář, Hana Čížmářová, Martin Golec,
Zuzana Golec Mírová

Kobylí (k. ú. Kobylí na Moravě, okr. Břeclav) „Nivky od močáru“, parc. č. 10003–10008.

Raný středověk, novověk. Sídliště, komunikace. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.9302761N, 16.9545108E; 48.931643138, 16.953120093; 48.9304403N, 16.9547517E

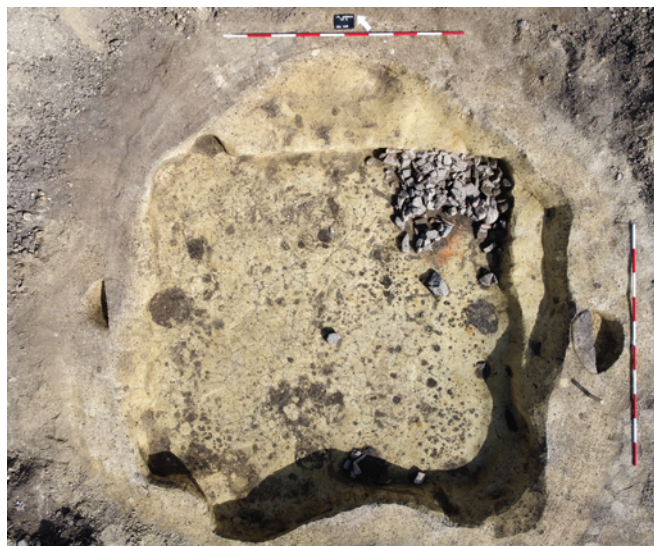
V průběhu roku 2021 uskutečnili pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., předstihový výzkum před plánovanou výstavbou VTL plynovodu Moravia v polní trati „Nivky od močáru“. Lokalita byla narušena již v roce 2002 při budování souběžného plynovodu, kdy zde byly zachyceny dvě sídlištní jámy z doby bronzové (Škojec, Janál 2003, 225). Její rozsah pak byl upřesněn na základě výsledků systematické terénní prospekce trasy zamýšleného plynovodu realizované v roce 2013 (Hlas et al. 2014). Dotčený prostor se nacházel v nadmořské výšce 188–190 m na úpatí severovýchodního svahu, který vybíhá mezi bezejmenné zdrojnice českého rybníka.

V rámci skryté plochy o rozloze zhruba 0,5 ha bylo zachyceno celkem 223 zahloubených objektů, z nichž část bylo možné na základě získaného materiálu datovat do raného středověku. Především se jednalo o základy pěti menších domů čtvercového či obdélníkového půdorysu s podlahou částečně zapuštěnou do terénu. Domy byly zpravidla opatřeny po obvodu kůlovou konstrukcí a v jednom z rohů kamenným otopným zařízením (obr. 47). Pomineme-li indiferentní jámy bez možnosti bližší funkční interpretace, pak strukturu osady dále tvořily objekty výrobního či hospodářského charakteru, jako jsou hliněné pece se dny někdy vyloženými kameny a charakteristické zásobní jámy hrubkovitého profilu s plochým, popřípadě prohnutým dnem.

V novověku pak přes severní úsek plochy probíhala ve směru od severovýchodu k jihozápadu nezpevněná cesta (obr. 48).

Literatura

- Hlas, J., Kiecoň, M., Zezula, M. a kol. 2014: 6114/Moravia – VTL plynovod. Zpráva o terénní prospekci a identifikaci archeologických lokalit I-III. Rkp. nálezné zprávy, č. j. MTX202100524 [cit. 2022-11-04]. Uloženo: Archiv nálezných zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-202100524>.
Škojec, J., Janál, J. 2003: Čejč (okr. Hodonín). Přehled výzkumů 44, 225–226.

Obr. 47. Kobylí. Pohled na chatu s otopným zařízením. Foto I. Čížmář.

Fig. 47. Kobylí. View of the semi-sunken hut with a stone oven. Photo by I. Čížmář.

Obr. 48. Kobylí. Odkrytá novověká cesta. Foto M. Přichystal.

Fig. 48. Kobylí. Unearthed modern period road. Photo by M. Přichystal.

Summary

In 2021, a rescue excavation was carried out in Kobylí (Břeclav District) on the route of the Moravia high-pressure gas pipeline. The investigated area yielded 223 subsurface features, some of which could be dated to the Early Middle Ages (foundations of five semi-sunken huts – post-built structures – with a stone oven; Fig. 47). The settlement also contained production and other

structures and features, including storage pits and kilns. In the modern period, an unpaved road ran through the site (Fig. 48).

Michal Přichystal

Koryčany (okr. Kroměříž)

„Padělky“.

Raný středověk. Sídliště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.1116772N, 17.1463600E; 49.1102586N, 17.1463278E; 49.1102233N, 17.1472933E; 49.1116842N, 17.1472183E

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Koryčany v trati „Padělky“ byl s přestávkou proveden pracovníky Archeologického centra Olomouc, p. o., v době mezi 29. zářím a 10. prosincem roku 2021 v předstihu před plánovanou investiční stavbou budoucího VTL plynovodu Moravia. V trase plánovaného plynovodu jde o úsek mezi 50,6 km a 50,9 km. Investorem stavby byla společnost NET4GAS, s.r.o. Během výzkumu byla prozkoumána již dříve známá polykulturní lokalita s doklady lidských aktivit od neolitu po raný středověk (Benešová 1956; Chleborád 1914).

V ploše výzkumu byly prozkoumány čtyři zásobní jámy obsahující zatím blíže neurčený raně středověký keramický materiál. V jedné ze zásobních jam byla zachycena část skeletu malého zvířete bez hlavy v anatomické pozici. Další z prozkoumaných jam obsahovala ve výplni velké množství kamenných balvanů s pravděpodobnými stopami vystavení žáru. Je tedy zřejmé, že byla zachycena část blíže neurčeného sídliště.

V rámci ostatních komponent bylo prozkoumáno sídliště kultury s lineární keramikou, pohřebiště kultury se šňůrovou keramikou, hrob kultury zvoncovitých pohárů a sídliště z mladší doby římské (Záhorák 2022).

Literatura

Benešová, A. 1956: *Zpráva o zjišťovacím výzkumu volutového sídliště a šňůrového hrobu v Mouchvicích, okr. Bučovice*. Rkp. nálezové zprávy, č. j. MTX195701084 [cit. 2022-11-04]. Uloženo: Archiv nálezových zpráv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i. Dostupné také z: Digitální archiv Archeologické mapy České republiky <https://digiarchiv.aiscr.cz/id/M-TX-195701084>.

Chleborád, M. 1914: Archeologické nálezy okresu bučovického v letech 1912 a 1913. *Časopis Moravského musea zemského* 14, 272–282.

Záhorák, V. 2022: Koryčany (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 63(1), 201.

Summary

A rescue excavation carried out in 'Padělky' field west of Koryčany (Kroměříž District) in 2021 yielded a multi-period site, including part of the early medieval settlement.

Vít Záhorák

Kovalovice (okr. Brno-venkov)

Stará Pošta, parc. č. 660/10.

Novověk. Cesta. Vertikální řez. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: neodebrány.

Lokalizace: WGS-84: 49.1849075N, 16.8263106E

Během budování nového vodovodního řadu v areálu bývalé Pozořické Pošty (dnes Stará Pošta) byly v roce 2021 západně výklenkové kapličky rýhou zachyceny základy bývalého mýtního domku, jenž původně stál v 19. století jako součást širšího areálu (hospoda, pošta) na staré poštovní olomoucké cestě.

Literatura

Neuveдено.

Summary

The foundations of a 19th-century tollhouse were discovered in 2021 during the construction of a water pipeline in the premises of the former Pozořice post office and an old inn (today known as Stará Pošta) in Kovalovice (Brno-Country District)

Petr Kos

Kralice na Hané (okr. Prostějov)

Ul. Tyršova č. p. 286, parc. č. 523/2.

Mladohradištní období (RS4). Pohřebiště/hřbitov. Plošný odkryv. Záchranný výzkum. Uložení nálezu: Masarykova univerzita – Přírodovědecká fakulta.

Lokalizace: S-JTSK: -553732.87, -1135113.91

Dne 14. dubna 2021 v podvečerních hodinách byl Policií ČR oznámen nález lidských kosterních pozůstatků objevených při kopání bazénu na zahradě jednoho z rodinných domů v Kralicích na Hané (AMČR). Z prvotního ohledání místa bylo zřejmé, že se jedná o nález archeologické povahy. V následujících dvou dnech byl realizován záchranný archeologický výzkum soustředěný na odkryv, dokumentaci a následně vyzvednutí narušeného kostrového hrobu (obr. 49). V hloubce 80 cm od současného povrchu se rýsovala protáhle oválná hrobová jáma jen nevýrazně zahloubená do sprašového podloží. Ta obsahovala skelet adolescentního jedince, jehož věk lze předběžně odhadnout na 12+. Tělo bylo uloženo v natažené poloze na zádech, s rukama těsně podél těla (můžeme tak usuzovat na jeho pevnější stažení do „pohřebního roucha“) a s orientací cca ve směru SZ–JV (hlava–nohy). Uplatněný pohřební ritus a charakter terénní situace dovolují, i přes absenci doprovodných nálezů umožňujících přesnější dataci, hovořit o raně středověkém stáří hrobu, pravděpodobně 11. až počátek 12. století, tedy období tzv. mladší doby hradištní. Výše popsany hrob by mohl být součástí většího pohřebiště, které časově předchází první strohé písemné zmínce o Kralicích na Hané z roku 1225. Již v průběhu 13. století máme však písemné doklady o kralické faře, kterou získali kanovníci brněnského svatopetrského kolegiálního chrámu, a kde zřejmě dosluhovali pensionovaní kanovníci brněnské kapituly. K roku 1304 jsme pak zpravení o existenci Kralic jako trhové vsi. Na jiném místě, v obecním hliníku a písčově severně Vítovic u Kralic na Hané, byly již koncem 19. století náhodně objevovány kostrové hroby obsahující keramické nádoby a šperky z období Velké Moravy (Fojtík 2008, 88–89; Fojtík, Šmíd 2008, 58–61, tab. 44–45; s další literaturou a prameny). Jiné hroby zde poskytly mladohradištní